

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-33-02, факс: (044) 206-31-07

E-mail: info@merpr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

від _____ 20 ____ р. № _____

На № 349-з/7 від 03.07.2020 р.

**Народному депутату України
Анастасії ЛЯШЕНКО**

Про відновлення гідрологічного
режиму та екологічного стану
річки Сула

Шановна Анастасіє Олексіївна!

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України відповідно до доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 17.06.2020 № 24607/1/1-20 до листа Першого заступника Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука від 05.06.2020 № 11/10-868 розглянуло Ваш запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 5 червня 2020 року щодо відновлення гідрологічного режиму та екологічного стану річки Сула та повідомляє.

Одним з головних пріоритетів державної політики у сфері охорони вод та поліпшення їх екологічного стану є впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом відповідно до Директиви Європейського Парламенту і Ради від 20 жовтня 2000 року № 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС (Водна рамкова директива ЄС).

Річка Сула належить до суббасейну Середнього Дніпра району річкового басейну річки Дніпро, тому розв'язання нагальних екологічних проблем р. Сула, як і нагальних екологічних проблем інших річок басейну річки Дніпро, передбачається здійснювати системно і комплексно у рамках реалізації Плану управління річковим басейном річки Дніпро, впровадження якого має розпочатися не пізніше 1 серпня 2024 року. До цього часу реалізація заходів з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану малих річок, серед іншого, передбачена Загальнодержавною цільовою програмою розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року, затвердженою Законом України від 24.05.2012 № 4836-VI, у межах видатків, передбачених Державним бюджетом України на відповідний рік, а також інших джерел, не заборонених

законотворчим актом
Міністерства захисту
довкілля та природних
ресурсів України
№8/1-50/1165-20 від
22.07.2020

арк.1

На жаль, недофінансування заходів зазначеної Загальнодержавної програми, зокрема, за напрямом поліпшення екологічного стану річки Дніпро, а також недостатня системність у роботі місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з планування ними видатків на реалізацію заходів з поліпшення екологічного стану водних ресурсів на підпорядкованих територіях під час бюджетного процесу, не сприяли досягненню визначених цілей і завдань.

Водночас з метою поліпшення гідрологічного режиму та екологічного стану річки Сула протягом 2012-2018 років на замовлення місцевих органів влади було розроблено низку проектів, а саме:

робочий проект «Відновлення гідрологічного режиму р. Сула в Лохвицькому районі Полтавської області» (2012 рік), який передбачав розчищення русла р. Сула в районі сіл Брисі, Млини, Лука і Свиридівка загальною довжиною 2,64 км (на 7-ми ділянках) і влаштування однієї кам'яної руслової перемички-перекату (переливної) для підняття рівня води в меженний період на 0,5-0,7 метрів. Проект повністю реалізовано;

у 2016 році розроблено робочий проект «Будівництво гідротехнічної споруди на р. Сула в районі с. Млини Лохвицького району Полтавської області», який передбачав будівництво підпірної споруди з автомобільним переїздом через неї (з 15 водопропускних труб діаметром 2,0 м), рибопропускною спорудою і шандорним шлюзом. Висота підпору води - 0,5-0,7 м, обводнення русла передбачено на відстань до 3 кілометрів;

у 2016 році розроблено робочий проект «Відновлення гідрологічного режиму р. Сула в районі с. Сенча Лохвицького району Полтавської області», який передбачає влаштування залізобетонної підпірної непроїзної переливної споруди нижче с. Лучки з метою обводнення русла річки і боліт, для запобігання виникненню пожеж на болотах. Висота підпору води - 1,5 м, обводнення русла передбачено на відстань до 5 кілометрів. До складу споруди входять переливна стінка, шандорний шлюз і рибопропускна споруда;

у 2016 році розроблено робочий проект «Будівництво водорегулюючої споруди – шлюзу-регулятора на р. Сула в районі с. Тарасівка Оржицького району Полтавської області». Проект передбачав улаштування на місці існуючої поромної переправи підпірної споруди - шлюзу-регулятора пропускною здатністю 200 м³/с, з підйомом меженних рівнів води на 0,7 м, з проїзною дамбою, яка допускає перелив максимальних витрат весняної повені через гребінь, з рибопропускними спорудами. На цей час проект не реалізовано;

у 2018 році розроблено робочий проект «Відновлення гідрологічного режиму та екологічного стану р. Сула в Лохвицькому районі Полтавської області», який передбачав розчищення замуленого, заболоченого русла р. Сула на 8-ми ділянках річки, а також протоки біля с. Білогорілка, староріччя біля с. Свиридівка і додаткової ділянки біля с. Гираві Ісківці. Загальна довжина розчищення русла і проток становить 10,39 кілометра. Передбачалось також відновлення (підвищення) меженних рівнів води шляхом влаштування 5-ти штучних піщаних перекатів.

У 2019 році розпочато проектування ТЕО «Поліпшення екологічного стану, відновлення водності та охорони водних ресурсів річки Сула в Полтавській

області». На цей час здійснюється вивчення природних умов русла і заплави р. Сула.

Поточний екологічний стан р. Сула, проектні рішення щодо поліпшення її стану, які реалізовані та плануються до реалізації, а також подальші заходи, що можуть бути реалізовані, були предметом обговорення науково-технічної ради Держводагентства, яке відбувалося за участю представників Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області, Державного регіонального проектно-вишукувального інституту «Дніпродіпроводгосп», МБО «Екологія-Право-Людина», представників Полтавської обласної державної адміністрації, Полтавської обласної ради та Лохвицької районної державної адміністрації.

Заходи, реалізовані раніше, не сприяли поліпшенню стану р. Сула, а в окремих випадках – призвели до його погіршення. Серед основних причин недосагнення мети та неефективності проектів, що розроблялися для оздоровлення р. Сула, слід відзначити:

- застосування локального підходу для вирішення комплексної проблеми;

- неврахування всіх ризиків і можливих негативних наслідків робіт для всієї річки, а не окремих її частин;

- невідповідність запропонованих технічних рішень європейським та науковим підходам щодо відновлення річок та науковим підходам до проектування робіт екологічного спрямування;

- неврахування як альтернативи варіанту відновлення (ревіталізації/ренатулізації) річки, передової практики з поліпшення екологічного стану річок, яка досить успішно використовується провідними країнами світу.

Беручи до уваги викладене вище, Міндовкілля вважає, що розв'язанню комплексу нагальних проблем, пов'язаних із погіршенням екологічного стану річки Сула, сприятиме:

- здійснення за умови належного фінансування заходів з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та екологічного стану малих річок, передбачених Загальнодержавною цільовою програмою розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року, затвердженої Законом України від 24.05.2012 № 4836-VI;

- забезпечення відповідними місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування системності у роботі з планування видатків на реалізацію заходів з поліпшення екологічного стану водних ресурсів на підпорядкованих територіях під час бюджетного процесу, із залученням передбачених законодавством джерел фінансування, у тому числі інвестицій, використання механізму державно-приватного партнерства;

- здійснення планування і проектування природоохоронних заходів лише із залученням профільних фахівців, експертів та науковців для аналізу проектних рішень до затвердження проектів та виділення коштів на їх реалізацію;

- продовження робіт з розроблення техніко-економічного обґрунтування щодо поліпшення екологічного стану, відновлення водності та охорони водних ресурсів річки Сула в Полтавській області, з урахуванням принципів інтегрованого управління водними ресурсами та особливостей, визначених законами України «Про оцінку впливу на довкілля» та «Про стратегічну екологічну оцінку»;

використання басейнової ради середнього Дніпра як платформи для обговорення нагальних проблем річки Сула та вироблення пропозицій щодо їх розв'язання, узгодження інтересів усіх заінтересованих сторін у межах річкового суббасейну середнього Дніпра, у тому числі і щодо здійснення природоохоронних заходів, взаємодії у питаннях розгляду проєктів, спрямованих на поліпшення стану річок на етапі їх планування.

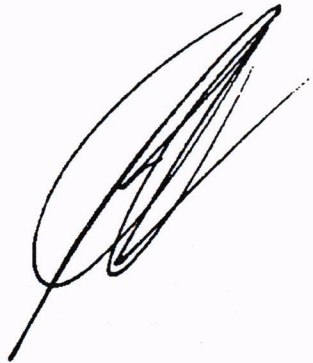
Принагідно інформуємо, що відповідно до Вашого депутатського запиту Міндовкілля доручило Державному агентству водних ресурсів вжити додаткових заходів з вивчення реального гідрологічного режиму та екологічного стану р. Сула.

Інформація МВС від 22.06.2020 № 19836/35-2020 щодо результатів щоденних спостережень за гідрологічним режимом річки Сула гідрометеорологічними організаціями ДСНС додається.

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

З повагою

Міністр

Роман АБРАМОСЬКИЙ

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ**

**ДИРЕКТОРАТ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ, ЗАПОБІГАННЯ
ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ЇХ
НАСЛІДКІВ**

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01601
тел.: (044) 256-03-33, факс: (044) 253-64-04
сайт: www.mvs.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 000 2684

**Міністерство захисту
довкілля та природних
ресурсів України**

**Про виконання доручення
Прем'єр-міністра України**

Міністерство внутрішніх справ України спільно з Державною службою України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 17 червня 2020 року № 24607/1/1-20 до лист. Першого заступника голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 01 червня 2020 року № 11/10-868 у межах компетенції розглянуло запит народного депутата України Ляшенко А. О., оголошений на засіданні Верховної Ради України 05 червня 2020 року щодо відновлення гідрологічного режиму та екологічного стану річки Сула та повідомляє про таке.

За інформацією, наданою ДСНС, систематичні щоденні спостереження за гідрологічним режимом річки Сула гідрометеорологічними організаціями ДСНС проводяться на трьох гідрологічних постах: Зеленківка (період спостереження з 1931 р.) Ромни (з 1926 р.), Лубни (з 1936 р.) та на притоці Сули річці Удай – пост Ірилуки (з 1963 р.) за стандартними програмами гідрологічних спостережень і робіт. Зокрема, щодня виконуються спостереження за рівнями і температурою води, також вимірюються витрати води та проводиться облік річкового стоку на гідрологічних постах Ромни, Лубни. Найближчим пунктом спостереження до Оржицького району є гідрологічний пост Лубни.

Аналіз багаторічної зміни водності річки Сула (як і решти значних річок – приток Середнього Дніпра у Полтавській області – Псла, Ворскли та їх приток) свідчить про початок формування з 2009 року періоду пониженої

Підписувач Скаун Василь Олександрович
Сертифікат 41CDBEF7B7ADD731040000007E0E000054240000

UB

Міністерство захисту
довкілля та природних
ресурсів України
№543/9/20 від 08.07.2020

МВС України
№19836/35-2020 від 22.06.2020

162639

арк.1

№543/9/20 від 08.07.2020

водності: і річного стоку, весняного водопілля і стоку меженного періоду. Норма річного стоку річки Сула в створі гідропоста Лубни за період спостереження (1936-2019рр.) дорівнює $28,0 \text{ м}^3/\text{с}$, а за період 2010-2019 рр., $13,7 \text{ м}^3/\text{с}$, тобто річний обсяг стоку зменшився в 2 рази. Також відбулося істотне зменшення стоку за весняний період – майже на 60%: середнє значення за період 1936-2019 рр. дорівнює $72 \text{ м}^3/\text{с}$ а за період 2010-2019 рр. $29,7 \text{ м}^3/\text{с}$.

Особливо маловодними за останнє десятиріччя були меженні осінні періоди 2015, 2017 та 2019 років, витрати води осінньої та зимової межени у ці роки дорівнювали 8-26% від місячної норми, тобто в ряді місяців водність річки Сули набувала ознак небезпечної ситуації природного характеру – маловоддя (або гідрологічної посухи), критерієм якого є середні витрати води 20% і менше місячної норми.

Відповідно до Класифікатора надзвичайних ситуацій в Україні маловоддя визначається як обсяг весняного водопілля та водність в меженний період річок менше 20% норми, відповідно, обсягу водопілля чи витрат води відповідного місяця у період межени (код НС 20402).

Ураховуючи гідрологічну ситуацію поточного року – формування на річці Сулі як і на більшості річок, слабо вираженого водопілля, водність річки Сули у квітні та травні 2020 року була дуже низькою – у квітні близькою до витрат найбільш маловодного місяця літньо-осінньої межени, а у травні взагалі становила 80% цієї витрати.

Т. в. о. генерального директора

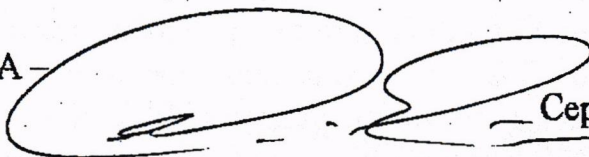
Василь СКАКУН

Богдан ГІРНИЙ 254 90 41

Згідно з оригіналом

Заступник директора ДЗДА –
-начальник УДСД МВС

23.06.2020

Сергій Бачинський

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

Кореспонденти Абрамовський Р. Р. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата кореспондента № ДСК 8/1-50/1165-20 від 22.07.2020
Реєстр. № та дата реєстрації 117186 від 23.07.2020
Арк./прим. 6/1
Стислий зміст На №11/10-868 Про розгляд запиту народного депутата України ЛЯШЕНКО А.О щодо відновлення гідрологічного режиму та екологічного стану річки Сула.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис